ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X,** zastoupen Mgr. Ing. Janem Lerchem, advokátem se sídlem Bedřicha Smetany 2, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 11. 2019, č. j. 30 A 136/2018 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2018, č. j. MV-39960-4/SO-2018, žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 2. 2018, č. j. OAM-3259-8/ZR-2017, o zrušení platnosti povolení žalobce k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“) a stanovení lhůty 30 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalované žalobu u Krajského soudu v Plzni (dále též „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Neshledal důvodnou námitku, že správní orgány nevzaly při svém rozhodování v potaz

důvod žalobcova dlouhodobého pobytu mimo území ČR, který byl na jeho vůli nezávislý. Ustanovení § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců upravuje situaci, kdy je cizinci zrušena platnost povolení k trvalému pobytu z důvodu nepřetržitého pobytu mimo Českou republiku delšího než 6 let. Toto ustanovení - na rozdíl od § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců - neobsahuje žádné liberační důvody, které by mohly zmírnit, případně vyloučit jeho dopad na žalobce. Správní orgány tak nemohly zohlednit nepříznivý zdravotní stav žalobce. Pokud je splněna podmínka pobytu mimo Českou republiku v délce více než 6 let, je správní orgán povinen zrušit platnost sporného povolení k trvalému pobytu, aniž by zkoumal příčiny tohoto jednání. Mezi stranami je přitom nesporné, že žalobce pobýval mimo území České republiky déle než 6 let. Správní orgány proto ve věci nemohly postupovat jinak.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Považuje výklad § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zastávaný správními orgány a krajským soudem za chybný. Přestože byl narušen účel povolení k trvalému pobytu, nemůže pobyt mimo území České republiky z důvodů nezávislých na vůli stěžovatele (např. vážné onemocnění a léčba) odůvodňovat tak závažný zásah do jeho práv, jako je zrušení trvalého pobytu. Je nutné respektovat nejen doslovné znění zákona, ale rovněž jeho účel, smysl, a základní zásady spravedlnosti. Česká republika má sice právo stěžovateli pobyt na svém území odepřít, avšak toto odepření musí respektovat principy právního státu. Postup podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců může být odůvodněný pouze v případě, že se jedná o svévolné jednání cizince, nikoli je-li dlouhodobá nepřítomnost cizince na území České republiky dána objektivními skutečnostmi nezávislými na jeho vůli. Právě taková situace nastala v případě stěžovatele. Doložil, že pobýval mimo území České republiky z důvodu vážného onemocnění a léčby. Postup podle § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců proto nebylo lze uplatnit. Stěžovatel navrhl, aby zdejší soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu, a navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Mezi účastníky řízení je jedinou spornou otázkou výklad § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, podle něhož [m]*inisterstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let.*

[8] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel měl na území České republiky povolen trvalý pobyt od 11. 6. 1997. Ze vstupních a výstupních razítek vyznačených v cestovních dokladech stěžovatele správní orgán I. stupně zjistil, že v době od 23. 10. 2007 do 15. 11. 2017 pobýval ve Vietnamu.

[9] Citované ustanovení předpokládá zrušení povolení k trvalému pobytu při splnění jediné podmínky, kterou je pobyt cizince mimo území České republiky trvající déle než 6 let. Jazykový výklad citovaného ustanovení tak vede poměrně jasně k závěru, že správní orgán nemá možnost zohlednit důvody, pro které cizinec pobýval mimo území České republiky. Pro aplikaci § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců postačuje, trvá-li nepřítomnost cizince na území České republiky déle než 6 let. V takovém případě nezbývá správnímu orgánu než zrušit platnost povolení k trvalému pobytu, aniž by musel zkoumat důvody, které tuto absenci zapříčinily.

[10] Jak správně konstatoval krajský soud, k témuž výsledku vede rovněž výklad systematický, jenž přihlíží ke struktuře vykládané právní normy a jejímu zařazení do celého kontextu právních norem. Ustanovení § 77 zákona o pobytu cizinců totiž upravuje několik důvodů, při jejichž naplnění obligatorně dochází ke zrušení povolení k trvalému pobytu. Nepřítomnost cizince na území České republiky je tímto důvodem ve třech případech. Kromě již citovaného písm. d) se dále jedná o písm. c), dle něhož [m]*inisterstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí* a písm. g), dle něhož dojde ke zrušení platnosti *povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec, bývalý držitel modré karty, nebo jeho rodinný příslušník, pobýval mimo území členských států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 24 měsíců*. (důraz přidán). Zákonodárce tak vyhradil možnost zkoumat důvody pobytu cizince mimo území České republiky pouze pro situace, kdy tento pobyt mimo území trvá nepřetržitě déle než 12 měsíců, avšak současně méně než 24 měsíců (nepobývá-li cizinec v jiném členském státě Evropské unie). Již tehdy, přesáhne-li délka pobytu cizince mimo území Evropské unie 24 měsíců, nemají správní orgány povinnost zjišťovat důvod, pro který cizinec Českou republiku, resp. Evropskou unii opustil. Právní úprava jim totiž neumožňuje provést správní uvážení, zda důvod, pro který se cizinec nachází mimo území, představuje závažný důvod ve smyslu písm. c) citovaného ustanovení.

[11] Ustanovení § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců vychází z unijního práva, transponuje totiž do českého práva čl. 9 odst. 4 směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty. Toto ustanovení zní: *Dlouhodobě pobývající rezident, který pobýval v souladu s kapitolou III v jiném členském státě, nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta získané v prvním členském státě, pokud je mu podle článku 23 toto právní postavení přiznáno v jiném členském státě.*

V každém případě ztrácí dotyčná osoba, která po dobu šesti let nepobývala na území členského státu, jenž jí přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, nárok na udržení tohoto právního postavení v uvedeném členském státě.
Odchylně od druhého pododstavce je dotyčný členský stát oprávněn stanovit, že ve zvláštních případech si dlouhodobě pobývající rezident ponechá své právní postavení v uvedeném členském státě i tehdy, nepobýval-li na území uvedeného členského státu po dobu delší šesti let. (důraz přidán)

[12] Česká a unijní úprava zde nejsou v rozporu. Rovněž unijní úprava poměrně jasně stanoví, že státní příslušník třetí země, kterému bylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, ztratí bez dalšího nárok na udržení tohoto statusu, nepobýval-li na území daného členského státu po dobu šesti let. Je pravdou, že členské státy jsou oprávněny se od směrnice odchýlit a neuplatnit tento následek ve zvláštních případech. Jak však plyne z právní úpravy § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, této možnosti Česká republika nevyužila a převzala v souladu se směrnicí toliko základní pravidlo o zániku platnosti povolení k trvalému pobytu cizince při pobytu mimo území České republiky přesahující dobu 6 let. To ostatně odpovídá i povaze trvalého pobytu. Ten představuje nejsilnější pobytové oprávnění, a je proto logické, že zákonodárce na něj váže přísnější požadavky. Není-li toto oprávnění vykonáváno po velmi dlouhou dobu (6 let), dochází k jeho zániku bez ohledu na důvod nepřítomnosti cizince na území České republiky.

[13] S ohledem na mezinárodní závazky České republiky je nicméně nutné § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců vykládat v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Z judikatury Nejvyššího správního soudu proto vyplývá požadavek ve specifických případech posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí podle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života cizince. Viz např. rozsudky ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29, ze dne 8. 6. 2017, č. j. 4 Azs 87/2017 - 28, či ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019 - 32. V rozsudku ze dne 19. 12. 2019, č. j. 10 Azs 263/2019 - 30, zdejší soud uvedl, že „*dikce § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nepředpokládá, že by správní orgány přihlížely k důvodům nepřítomnosti cizince v ČR. K důvodům, pro které cizinec po dobu delší než 6 let pobýval mimo území ČR, lze přihlédnout jen v ojedinělých případech a pouze při eventuálním posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince.*“ K důvodům nepřetržité nepřítomnosti cizince na území České republiky po dobu delší než 6 let lze tedy přihlédnout, avšak pouze tehdy, je-li zároveň namítána nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince, tedy porušení čl. 8 odst. 1 Úmluvy. V ostatních případech není pro aplikaci § 77 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců nijak relevantní, zda cizinci v pobytu na území České republiky bránily důvody na jeho vůli nezávislé. Podstatné je toliko to, že se po dobu více než 6 let na území České republiky nenacházel.

[14] V posuzovaném případě nenastala specifická situace, ze které by dle uvedené judikatury vyplývala nutnost zabývat se důvody nepřítomnosti stěžovatele na území České republiky. Stěžovatel nenamítal, že by rozhodnutí jakýmkoliv způsobem zasahovalo do jeho soukromého či rodinného života. Neuváděl ani žádné okolnosti, z nichž by bylo možné na zásah do jeho soukromého nebo rodinného života usuzovat (např. přítomnost

jiných členů rodiny na území České republiky). Za této situace tedy nejsou důvody nepřítomnosti stěžovatele na území České republiky, ať už objektivní či subjektivní povahy, pro posouzení věci relevantní a závěr správních orgánů i krajského soudu je správný. Kasační stížnost proto není důvodná.

[15] Závěrem zdejší soud uvádí, že zrušením povolení k trvalému pobytu stěžovatel pozbývá pouze „nejsilnější“ pobytové oprávnění, což ho nezbavuje možnosti pobývat na území na základě jiného pobytového oprávnění, příp. požádat znovu o povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Zrušení trvalého pobytu není zákazem pobytu na území České republiky.

[16] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu